

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

LBI.410.009.03.2018
P/18/046

Procedura

URZĄD MIEJSKI W WASILKOWIE
W PŁYŃCU

Data: 2018-07-09 54

Znak: ..... zał. ....

*1) wykonanie
wskazówek
z poprzednich*

DK.10600.2018 09/07/2018 10:06

Wystąpienie pokontrolne dot. kontroli P/18/046 - usun

5NED2KThU

Termin!

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/046 – Usuwanie drzew i krzewów oraz zagospodarowanie pozyskanego drewna
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Marek Zapolski – doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/63/2018 z 14 maja 2018 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Wasilkowie, 16-010 Wasilków, ul. Białostocka 7 (zwany w dalszej części „Urzędem”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mirosław Bielawski – Burmistrz Wasilkowa ¹ zwany dalej „Burmistrzem”, (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, realizację w latach 2015-2018³ w Gminie Wasilków zadań związanych z usuwaniem drzew i krzewów oraz zagospodarowaniem pozyskanego drewna.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W Gminie Wasilków prawidłowo weryfikowano przyczyny usunięcia drzew oraz w uzasadnionych sytuacjach odstępowano od naliczania opłat za ich wycinkę. Właściwie kontrolowano zachowanie żywotności drzew nasadzonych zastępczo, co było warunkiem umorzenia wcześniej naliczonych opłat oraz poprawnie sporządzano wnioski o wydanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów z terenów nieruchomości gminnych.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- nieprawidłowym naliczaniu opłat za usunięcie drzew lub krzewów;
- niezamieszczaniu w publicznie dostępnym wykazie dokumentów zawierających informacje o środowisku danych o wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na usunięcie drzewa lub krzewu;
- niemonitorowaniu przestrzegania warunków udzielonych zezwoleń oraz sposobu zagospodarowania nieruchomości, z których usunięto drzewa na podstawie zgłoszeń;
- nieuregulowaniu zasad zagospodarowania drewna pozyskanego z drzew usuwanych z terenów gminnych;
- nieujmowaniu w księgach rachunkowych Urzędu zdarzeń gospodarczych związanych z przychodami i rozchodami drewna pozyskiwanego z wycinki drzew i krzewów.

¹ Od 30 listopada 2014 r.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Do 15 maja 2018 r.

Z corocznych raportów z koordynowania zarządzania ryzykiem wynika, że w Urzędzie zdefiniowano ryzyko dotyczące realizacji zadań związanych z ochroną przyrody. Istotność tego ryzyka określono na poziomie nieznacznym i za wystarczający uznano bieżący nadzór nad realizacją zadań.

Burmistrz Wasilkowa wyjaśnił, że „W dokumentacji systemu kontroli zarządczej zdefiniowano ryzyka prowadzenia spraw związanych z ochroną przyrody. Zawierają się w tym również działania związane z usuwaniem drzew i krzewów. Ryzyko związane z zagospodarowaniem pozyskanego drewna mieści się w zadaniu „Prowadzenie nadzoru nad jednostką gospodarki komunalnej”, a ryzyka z nim związane zostały ocenione następująco: wpływ - na 1 punkt, prawdopodobieństwo – na 2 punkty, istotność – na 2 punkty. W związku z takim poziomem oceny przyjęto jako metodę przeciwdziałania bieżący nadzór”.
(dowód: akta kontroli str. 20-24)

W latach 2015-2018, realizacja zadań związanych z usuwaniem drzew i krzewów oraz zagospodarowaniem drewna nie była przedmiotem audytów wewnętrznych. Również Komisja Rewizyjna i Komisja Ładu Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej Rady Miejskiej w Wasilkowie nie przeprowadzały kontroli w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 20-24, 45-48)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie przygotowanie Gminy Wasilków w zakresie niezbędnym do wykonywanych zadań dotyczących usuwania drzew i krzewów.

2. Wydawanie zezwoleń i przyjmowanie zgłoszeń dotyczących usuwania drzew i krzewów oraz kontrola realizacji warunków wynikających z prowadzonych postępowań.

2.1 Wydawanie zezwoleń dotyczących usuwania drzew i krzewów.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2015-2018 do Burmistrza Wasilkowa wpłynęło ogółem 412 wniosków o wydanie zezwolenia na usunięcie ogółem 28.916 drzew i 78.391,1 m² krzewów z terenów nienależących do nieruchomości gminnych, z tego: 172 wnioski w 2015 r., 226 w 2016 r., 10 w 2017 r. i cztery do 15 maja 2018 r. Na podstawie tych wniosków wydano 396⁵ zezwoleń na usunięcie 20.450 szt. drzew, tj. 70,7% ilości wnioskowanej (28.916 szt.) i wycięcie krzewów z łącznej powierzchni 11.767,1 m², tj. 15% powierzchni wnioskowanej (78.391,1 m²).
(dowód: akta kontroli str. 49-59)

W kolejnych latach objętych kontrolą nie wydano zezwoleń w 16 (z 412) sprawach. I tak:

- w 2015 roku w czterech sprawach dotyczących 27 drzew i usunięcia krzewów z powierzchni 77.330 m² umorzono postępowania z powodu wycofania wniosków albo stwierdzono, że drzewa rosną na terenie leśnym;
- w 2016 roku w 11 sprawach dotyczących 8.200 szt. drzew i usunięcia 66.663 m² krzewów nie wydano zezwoleń, ponieważ: – w dwóch przypadkach wycofano wnioski, – w pięciu przypadkach drzewa nie wymagały uzyskania zezwolenia na ich usunięcie, – w jednym przypadku wniosek przekazano do Starosty Białostockiego jako organu właściwego, – w dwóch przypadkach na wezwanie Urzędu nie uzupełniono wniosku, – w jednym przypadku wniosek dotyczył wyrotu;
- w 2017 roku w jednej sprawie dotyczącej wycinki trzech drzew nie wydano zezwolenia, ponieważ wniosek dotyczył drzew niewymagających uzyskania zezwolenia na usunięcie.

(dowód: akta kontroli str. 49-59, 60)

Spośród 396 zezwoleń, jedynie w czterech przypadkach naliczono opłaty o łącznej wartości 1.123,7 tys. zł. oraz zobowiązano do nasadzenia 203 drzew, co stanowiło 1% drzew

⁵ Kolejno w latach 2015-2018 wydano 168, 215, dziewięć i cztery zezwolenia.

- w dokumentacji dwóch spraw związanych z realizacją inwestycji wymagających uzyskania pozwolenia na budowę, nie było dokumentów potwierdzających, iż w toku prowadzonych postępowań analizowano możliwość innych wariantów realizacji inwestycji;
- wszystkie analizowane zezwolenia dotyczyły przypadków, w których usunięcie drzew i krzewów wymagało uzyskania zgody Urzędu;
- spośród 13 analizowanych postępowań, jedynie w przypadku wniosku Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku wydanie zezwolenia wymagało uzgodnień z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Białymstoku (dalej: „RDOŚ w Białymstoku”), który wskazał, że wycinka drzew w pasach drogi krajowej nr 19 Kuźnica – gr. Miasta Białystok nie powinna wyrzucić istotnego wpływu na zasoby przyrodnicze;
- zgodnie z art. 83 ust. 2c ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁸ (w brzmieniu obowiązującym do dnia 27 sierpnia 2015 r.) oraz art. 83c ust. 1 uoop (w brzmieniu obowiązującym od dnia 28 sierpnia 2015 r.) wydanie wszystkich 13 zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów poprzedzone było oględzinami, których termin przeprowadzenia, zgodnie z art. 79 § 1 Kpa, wyznaczony był w zawiadomieniach kierowanych do wnioskodawców. Z treści protokołów wynika, że w toku oględzin dokonano weryfikacji danych dotyczących liczby oraz gatunków drzew i krzewów zawartych we wniosku. W każdym protokole wskazano, iż nie stwierdzono występowania w obrębie zadrzewień gatunków chronionych. Do dokumentacji nie dołączano zdjęć dokumentujących oględziny;
- wszystkie zezwolenia zawierały elementy wymagane uoop, bowiem wskazano w nich m.in. [1] dane wnioskodawcy, [2] miejsce usunięcia drzewa lub krzewu, [3] pełną nazwę gatunku drzewa lub krzewu, [4] obwód pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm, [5] wielkość powierzchni, z której zostaną usunięte krzewy; [6] termin usunięcia drzewa lub krzewu;
- w dwóch zezwoleniach (wydanych w 2015 r.) zawarto pouczenie, że *„wnioskodawca przed przystąpieniem do prac musi zwrócić szczególną uwagę, czy w obrębie drzew nie pojawiły się gniazda lub dziuple ptasie. W przypadku stwierdzenia powyższego, należy drzewa usunąć poza okresem lęgowym ptaków”*. Burmistrz Wasilkowa wyjaśnił, że *„Po roku 2015 nie odstąpiono całkowicie w wydawanych decyzjach od zapisu dotyczącego okresu lęgowego ptaków i terminie usuwania drzew poza tym okresem. Zapisy takie były umieszczane w uzasadnionych przypadkach, gdzie potencjalnie mogło wystąpić naruszenie przepisów dotyczących ochrony ptaków (okres lęgowy)”*;
- w dwóch zezwoleniach⁹ (z 13), dodatkowo określono [1] wysokość opłaty za usunięcie drzew (co szerzej opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji *„Ustalone nieprawidłowości”*), [2] terminy dokonania nasadzeń zastępczych, [3] miejsce nasadzeń [4] termin złożenia informacji o wykonaniu nasadzeń. Zawarto też informacje dotyczące odroczenia terminu jej uiszczenia na okres trzech lat od daty upływu terminu wskazanego w zezwoleniu na ich posadzenie;
- w 11 (z 13) zezwoleniach zasadnie odstąpiono od naliczenia opłaty za usunięcie drzew i krzewów. W trakcie prowadzonych postępowań wykazano m.in., że drzewa były usuwane przez osoby fizyczne na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, drzewa zagrażały bezpieczeństwu ludzi, mienia, lub bezpieczeństwu ruchu drogowego lub ich usunięcie wynikało z potrzeby przebudowy dróg publicznych;
- w czterech przypadkach udzielono zezwolenia na wycinkę większej liczby drzew niż wskazano we wniosku. W trzech przypadkach liczbę wnioskowaną zweryfikowano

⁸ Dz. U. 2018.142 ze zm. Ustawa zwana dalej „uoop”.

⁹ Dotyczy to decyzji z dnia 09.06.2015 r. i decyzji z 30.12.2016 r.

w związku ze zmianą ustawy o ochronie przyrody. Wyjaśniał, że „(...) nie zauważono i nie dotarły do nas sygnały o masowej wycince drzew na terenie naszej Gminy”.

(dowód: akta kontroli str. 266-269)

W okresie od 17 czerwca do 31 grudnia 2017 roku do Urzędu wpłynęło 46 zgłoszeń dotyczących zamiaru usunięcia 697 drzew z terenu nieruchomości stanowiącej własność osób fizycznych. W jednym przypadku Burmistrz Wasilkowa na podstawie art. 83f ust.15 pkt 1 w związku z art. 83f ust.1 pkt 4 uoop, wniósł sprzeciw do zamiaru usunięcia jednego drzewa, bowiem w trakcie oględzin stwierdzono, że rosło ono na działce, która w ewidencji gruntów ujęta jest jako teren leśny.

W okresie od 1 stycznia do 15 maja 2018 r. Urząd przyjął 42 zgłoszenia na usunięcie 660 drzew. W okresie tym nie wniesiono sprzeciwów od zgłoszeń.

Zgodnie z art. 83f ust. 6 i 7 uoop we wszystkich przypadkach, w terminie 21 dni od dnia zgłoszenia, dokonano oględzin w celu ustalenia nazwy gatunku drzewa oraz obwodu pnia.

(dowód: akta kontroli str. 270-272)

Analiza dokumentacji 10¹³ (z 88) zgłoszeń wykazała, że:

- wszystkie zgłoszenia dotyczyły drzew, których usunięcie nie było związane z działalnością gospodarczą;
- we wszystkich przypadkach oględziny przeprowadzono w terminie 21 dni od daty zgłoszenia;
- oględziny udokumentowano w protokole, w którym wskazano liczbę oraz gatunki i wymiary drzew przewidzianych do usunięcia (mierzonych na wysokości 5 cm i 130 cm od poziomu ziemi);
- w toku oględzin nie wykonywano zdjęć;
- wskazano na niewystępowanie gniazd ptasich w koronach drzew;
- w jednym przypadku zgłoszono sprzeciw, bowiem w trakcie oględzin stwierdzono, iż wnioskowane drzewo rośnie na terenie leśnym, a w pozostałych nie istniały podstawy do jego wniesienia.

(dowód: akta kontroli str. 272-311)

Do dnia zakończenia kontroli w Urzędzie nie było opracowanej procedury umożliwiającej zidentyfikowanie zmiany sposobu wykorzystania terenu, z którego osoby fizyczne usunęły zgłoszone drzewa na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę dokumentowania oględzin w formie zdjęć fotograficznych dołączanych do akt sprawy.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

- 1) Zaniechaniu wezwania strony w trybie art. 64 § 2 Kpa do uzupełnienia wniosku w trzech (z 17 objętych kontrolą¹⁴) postępowaniach o wydanie zezwolenia na usunięcie drzew i krzewów, pomimo, że liczba drzew wskazana we wnioskach różniła się od liczby drzew przeznaczonych do usunięcia, ustalonej w trakcie oględzin. Inspektor (odpowiedzialna za prowadzenie postępowań) wyjaśniła, że „W trakcie oględzin, które odbyły się w obecności wnioskodawców dokonano sprawdzenia wykazanych drzew we wniosku. W jednym przypadku stan faktyczny nie pokrywał się z wykazem na wniosku. W związku z tym podczas oględzin dokonano poprawnych pomiarów, które zostały zapisane w protokole. W dwóch pozostałych przypadkach podczas oględzin wnioskodawcy zgłosili dodatkowe drzewa, które zostały pomierzone i zapisane w protokole. W związku

¹³ Po pięć zgłoszeń z roku 2017 i 2018.

¹⁴ Dotyczy 13 postępowań opisanych w pkt 2.1 oraz 4 opisanych w pkt 2.2 niniejszego wystąpienia

- 4) Niemonitorowaniu (we wszystkich 17 zezwoleniach¹⁹) przestrzegania terminu usunięcia drzew i krzewów określonego w zezwoleniu oraz we wszystkich 10²⁰ zgłoszeniach zmiany sposobu wykorzystania terenu, z którego osoby fizyczne usunęły zgłoszone drzewa na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Burmistrz Wasilkowa wyjaśnił, że *Do 17 czerwca 2017 r. ustawa nie nakładała obowiązku kontroli usuwanych drzew przez wnioskodawców. W większości zezwoleń wydanych po wyżej wymienionej dacie nie upłynął termin wykonalności decyzji. W pozostałych decyzjach, w których termin już upłynął, wnioskodawcami były zarządy dróg, spółka komunalna (Wodociągi Białostockie), i osoba fizyczna będąca w 1/2 właścicielem działki ze Starostwem Powiatowym. Niewielka ilość wydanych decyzji, znajomość wnioskodawców i ciągła praca w terenie pozwalają stwierdzić, czy decyzje zostały wykonane zgodnie z ich zapisami. Nie dokumentowano stwierdzonych naocznie faktów. Dodał, że „Urząd dysponuje informacjami o wydanych przez Starostę pozwoleń na budowę, lecz żadnych dodatkowych procedur umożliwiających identyfikację przypadków usunięcia drzew i prowadzenia tam działalności gospodarczej nie wprowadzono”.*

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, iż monitorowanie przestrzegania terminu usunięcia drzew i krzewów jest o tyle ważne, że usunięcie drzew lub krzewów po terminie wynikającym z decyzji, traktowane powinno być jak usunięcie drzewa bez wymaganego zezwolenia i w konsekwencji skutkować nałożeniem przez Burmistrza administracyjnej kary pieniężnej. Najwyższa Izba Kontroli zauważa też, że w przypadku stwierdzenia zmiany sposobu wykorzystania terenu, z którego osoby fizyczne usunęły zgłoszone drzewa na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej, Burmistrz (zgodnie z art. 83f ust. 17 uoop) jest zobowiązany nałożyć na właściciela nieruchomości obowiązek uiszczenia opłaty za usunięcie drzewa. Podkreślić również należy, że zgodnie z art. 83d ust. 5 uoop jeżeli przyczyną usunięcia drzewa lub krzewu jest realizacja inwestycji wymagającej uzyskania pozwolenia na budowę, zezwolenie na usunięcie drzewa lub krzewu może zostać wykonane pod warunkiem uzyskania tego pozwolenia. (dowód: akta kontroli str.61-177, 312-317)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, wydawanie w Gminie Wasilków zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów, kontrolę realizacji warunków w nich zawartych oraz przyjmowanie zgłoszeń dotyczących usuwania drzew i krzewów.

3. Podejmowane działań w przypadku podejrzenia nielegalnego usunięcia drzew i krzewów oraz podejrzenia ich uszkodzenia lub zniszczenia oraz egzekwowanie wymierzonych kar pieniężnych.

Opis stanu faktycznego

W latach 2015–2018 do Urzędu nie wpłynęła żadna skarga, czy też inna informacja o nielegalnym usunięciu drzew i krzewów oraz o uszkodzeniu lub zniszczeniu drzew na terenach innych niż nieruchomości gminne. W Urzędzie nie prowadzono też żadnego postępowania wyjaśniającego nielegalne usunięcie drzew i krzewów bądź ich uszkodzenie lub zniszczenie. (dowód: akta kontroli str. 320-323)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od oceny działalności Gminy Wasilków w tym obszarze.

¹⁹ Dotyczy to 13 zezwoleń badanych oraz czterech wyszczególnionych w przypisie 11.

²⁰ Badane zgłoszenia opisano w pkt 2.3 wystąpienia

i krzewów, terminie usunięcia. W jednym przypadku do wniosku dołączono plan nasadzeń zastępczych, a także wskazano gatunek drzew planowanych do nasadzeń. Analizowane wnioski o usunięcie drzew nie dotyczyły gatunków chronionych.

(dowód: akta kontroli str. 364-465)

Spośród 13 analizowanych wniosków jeden dotyczył planowanej inwestycji związanej z budową chodnika w miejscowości Nowodworce. W odpowiedzi na wniosek Urzędu z czerwca 2015 roku, Starosta Białostocki w sierpniu 2015 roku udzielił Gminie zezwolenie na usunięcie pięciu drzew. Z dokumentacji tej inwestycji wynika, że miejsce planowanego usunięcia drzew było zgodne z lokalizacją inwestycji, a wniosek złożono przed rozpoczęciem jej realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 371-376)

W jednym przypadku (spośród 13 analizowanych) Starosta Białostocki w trybie art. 64 § 2 ustawy Kpa wezwał Gminę do usunięcia braków formalnych dotyczących niepodania danych wnioskodawcy. Po uzupełnieniu wniosku gminie uzyskała zezwolenie na usunięcie 10 drzew.

(dowód: akta kontroli str. 462)

W jednym przypadku, Urząd we własnym zakresie uzupełnił wniosek odnośnie liczby wnioskowanych do usunięcia drzew (zwiększając ich liczbę z 10 szt. do 13 szt.). Po uzupełnieniu wniosku Gminie udzielono zezwolenia na usunięcie 13 drzew.

(dowód: akta kontroli str. 424-430)

4.2. Wywiązywanie się przez Gminę z obowiązków zawartych w zezwoleniach na usunięcie drzew i krzewów

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą Gmina uzyskała łącznie 38 zezwoleń na usunięcie 413 drzew i krzewów z powierzchni 514,5 m², z tego: pięć w 2015 r. na usunięcie 86 drzew, 13 w 2016 r. na usunięcie 132 drzew i krzewów z powierzchni 14,5 m², 16 w 2017 r. na usunięcie 69 drzew i cztery w 2018 na usunięcie 126 drzew oraz krzewów z powierzchni 500 m². W okresie tym nie wydawano decyzji odmownych, a w trzech przypadkach w związku z wycofaniem wniosków Gminy na usunięcie 87 drzew postępowania umorzono.

(dowód: akta kontroli str. 361-363)

Spośród 38 zezwoleń w jednym przypadku na Gminę nałożono opłatę w wysokości 530,0 tys. zł za usunięcie 14 drzew, której termin uiszczenia, zgodnie z art. 84 ust. 3 uoop, odroczone na okres trzech lat (tj. do 31 grudnia 2021 r.) od dnia upływu terminu wskazanego w zezwoleniu na wykonanie nasadzeń zastępczych (tj. 31 grudnia 2018 r.). Z akt sprawy wynika, że we wrześniu 2017 roku poinformowano Starostę Białostockiego o rezygnacji z usunięcia powyższych drzew oraz, że Urząd wystąpi do Starostwa z prośbą o unieważnienie całej decyzji łącznie z opłatą i nasadzeniem zastępczym. Do dnia kontroli nie wystąpiono z takim wnioskiem.

(dowód: akta kontroli str. 480-488)

Spośród 38 zezwoleń w trzech przypadkach Starosta Białostocki nałożył na Gminę obowiązek dokonania nasadzeń zastępczych 56 szt. drzew, tj. 13,6% ilości drzew, które zezwolono usunąć (413 szt.). Do dnia kontroli nie dokonano żadnych nasadzeń, gdyż termin wykonania obowiązku jeszcze nie upłynął i w związku z tym nie informowano Starosty Białostockiego o wykonaniu nałożonego obowiązku.

(dowód: akta kontroli str. 384-402, 466-488)

Spośród 413 drzew, które zezwolono usunąć, do dnia kontroli wycięto 256 szt. drzew, tj. 62% ilości ogółem, z tego:

- w 2015 r. usunięto 86 drzew, tj. wszystkie, na które udzielono zezwolenie;
- w 2016 r. usunięto 122 drzewa spośród 132, przy czym wyznaczony termin usunięcia 10 drzew (do 31 grudnia 2018 r.) jeszcze nie upłynął;
- w 2017 r. usunięto 48 drzew spośród 69, przy czym w przypadku 14 zrezygnowano z wycinki, w przypadku siedmiu wyznaczony termin usunięcia (do 31 grudnia 2018 r.) jeszcze nie upłynął;

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Opis stanu
faktycznego

Podinspektor (sporządzająca sprawozdania) wyjaśniła, że „W Urzędzie w latach poprzednich nie był prowadzony i w chwili obecnej również nie jest prowadzony rejestr ubytków oraz nasadzeń drzew i krzewów na terenach zieleni”. Dodała też, że „dane do sprawozdania wprowadzane były na podstawie własnych notatek i informacji z jednostki gospodarki komunalnej (ZGK)”. (dowód: akta kontroli str. 516)

W działalności Urzędu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sporządzenie przez Gminę Wasilków wniosków o wydanie zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów oraz wywiązywanie się z obowiązków zawartych w zezwoleniach, a także terminowe sporządzanie sprawozdań dotyczących nasadzeń oraz ubytków drzew i krzewów na terenach zieleni.

5. Gospodarność, legalność i rzetelność działań związanych z usunięciem drzew i krzewów oraz zagospodarowaniem pozyskanego drewna

5.1 Usuwanie drzew i krzewów z terenu nieruchomości gminnych

W okresie objętym kontrolą wycinkę drzew i krzewów na terenach nieruchomości gminnych w jednym przypadku zlecono wykonawcy zewnętrznemu. Na podstawie umowy z 2 marca 2017 r. zobowiązano podmiot zewnętrzny do wycięcia 34 drzew topola, osika w okresie do 31 marca 2017 r. oraz oczyszczenia i uporządkowania terenu pasa drogowego po wycince. Za usługę Gmina zobowiązała się zapłacić 6.800,01 zł. oraz jednocześnie sprzedać ww. podmiotowi pozyskane drewno o wartości 6.800,01 zł. Powyższą umowę zmieniono w zakresie zmniejszenia do 24 ilości drzew przeznaczonych do wycinki oraz obniżenia do 4.800 zł kosztu usługi i obniżenia do kwoty 4800 zł wartości sprzedawanego drewna. Do 21 kwietnia 2017 r. przedłużono też termin wykonania usługi.

(dowód: akta kontroli str. 518-520)

Urząd nie dysponuje dokumentacją określającą metodologię szacowania wartości drewna oraz potwierdzającą zweryfikowanie ustalonej wartości drewna. Burmistrz Wasilkowa wyjaśnił, że „Wyceny wartości pozyskanego drewna oraz wartości wykonywanych prac dokonał pracownik tuż. Urzędu w porozumieniu z wykonawcą usługi firmą „ŁYSTECH”, w trakcie lustracji terenowej przed zleceniem usunięcia drzew. W Urzędzie Miejskim w Wasilkowie nie ma zatrudnionej osoby z posiadanymi kwalifikacjami odnośnie szacunku brakerskiego i nie zlecano takiej usługi innym podmiotom”.

(dowód: akta kontroli str. 511, 517-526)

W trakcie realizowanych na terenie gminy inwestycji drogowych wycinki drzew dokonywali też ich wykonawcy wyłonieni w trybie przetargów. W przypadku:

- budowy drogi rowerowej Białystok – Wasilków realizowanej w okresie od 1 grudnia 2017 do 10 sierpnia 2018 r., w trakcie której zgodnie z kosztorysem wykonawcy zamierzono usunąć 321 szt. drzew i 1.966 m² krzewów, a łączny skalkulowany koszt wycinki i wywozu 140 metrów przestrzennych (dalej: mp.) dłuźcy, 142 mp. karpiny i 83 mp. gałęzi wyniósł 125.753 zł;
- przebudowy z rozbudową ul. Białostockiej w Wasilkowie na odcinku od ul. E. Plater do ul. T. Kościuszki realizowanej w okresie od 16 marca do 30 września 2015 r., w trakcie której zgodnie z kosztorysem wykonawcy usunięto 35 drzew - łączny koszt związany z wycięciem i wywozem drzew wyniósł 9.075 zł;
- przebudowy i rozbudowy drogi gminnej ul. Białostockiej i Grodzieńskiej w Wasilkowie realizowanej w okresie od stycznia do sierpnia 2018 r., w trakcie której zamierzono usunąć 20 drzew, a skalkulowany koszt robót z tym związanych określono na kwotę 10.700 zł.

(dowód: akta kontroli str. 563-618)

Wycinkę drzew z terenów należących do Gminy zlecano również Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie (dalej: ZGK), z którym 4 stycznia 2010 r. zawarto porozumienie w zakresie utrzymania zieleni miejskiej na terenie miasta Wasilkowa. W § 2 pkt 5

Natomiast informacji takiej nie zawarto w dokumentacji inwestycji „Przebudowa i rozbudowa drogi gminnej ul. Białostockiej i Grodzieńskiej w Wasilkowie” realizowanej w okresie od stycznia do sierpnia 2018 r. Zarówno w SIWZ jak i w umowie z wykonawcą nie określono sposobu zagospodarowania drewna pochodzącego z wycinki tych drzew. Z kosztorysu ofertowego wykonawcy realizującego to zadanie wynika, że w trakcie prac zamierzono usunąć 20 drzew.

Burmistrz Wasilkowa wyjaśnił, że „W postępowaniu przetargowym oferenci nie składali zapytań dotyczących sposobu zagospodarowania drewna pochodzącego z wycinki drzew w trakcie realizacji inwestycji. Należy przyjąć, że materiał pozyskany z wycinki (podobnie jak np. zdemontowane płytki chodnikowe) stanowi własność zamawiającego. Inwestycja jest w trakcie realizacji, a termin jej zakończenia, wynikający z umowy, to 10.08.2018 r. Niezwłocznie zostaną podjęte działania w celu uregulowania kwestii sposobu zagospodarowania drewna pochodzącego z wycinki drzew, aby skutecznie zabezpieczyć interes Gminy”. Dodał też, że „Drewno pochodzące z wycinki drzew w ramach realizacji inwestycji „Przebudowa z rozbudową ul. Białostockiej w Wasilkowie na odcinku od ul. E. Plater do ul. T. Kościuszki” zostało przekazane do dalszego rozdysponowania Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie. Natomiast inwestycja pn. „Budowa drogi rowerowej Białystok – Wasilków” jest w trakcie realizacji. Pozyskane do chwili obecnej drewno w ilości 17,5 metra przestrzennego przekazano do zmagazynowania Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie. Całkowite rozliczenie ilości pozyskanego drewna nastąpi przed zakończeniem inwestycji. Zgodnie z wyjaśnieniami do SIWZ pozyskane z wycinki drewno stanowi majątek Gminy. Oszacowanie wartości i ujęcie w ewidencji księgowej pozyskanego drewna nastąpi podczas całkowitego rozliczenia prowadzonej obecnie inwestycji (termin umowny 10.08.2018 r.). Obecnie procedura związana z pozyskiwaniem drewna z nieruchomości stanowiących własność Gminy Wasilków nie została unormowana. Przedmiotowe kwestie zostaną określone w przygotowywanym zarządzeniu Burmistrza Wasilkowa i zostaną niezwłocznie wprowadzone do stosowania.

Natomiast Kierownik Wydziału Budownictwa, Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami wyjaśnił, że „(...) na dzień dzisiejszy zostały zrealizowane inwestycje, w których łącznie wycięto 36 drzew i 20 m² krzewów. Wycięte drzewa oraz krzewy zostały złożone na placu Gminnym (Biruna), a następnie przekazane do dyspozycji naszej jednostce budżetowej - Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie. Jednocześnie informuję, iż pozostałe inwestycje, w których planowana jest wycinka drzew i krzewów na podstawie decyzji zrid są w trakcie realizacji. Ilość wyciętych drzew i krzewów i ich przekazanie Gminie Wasilków będzie podana w inwentaryzacji, po zakończeniu robót przez Wykonawców”.

(dowód: akta kontroli str. 512, 563-618, 634, 641)

Kierownik ZGK w Wasilkowie, na którego terenie składowane jest drewno pozyskane przy realizacji inwestycji gminnych poinformował, iż jedynie od wykonawcy inwestycji realizowanej w 2018 r. (budowa ścieżki rowerowej Wasilków-Białystok) na podstawie protokołów odbioru przyjął do tej pory 17,5 m³ drewna o wartości 1.925 zł.

(dowód: akta kontroli str. 620-621)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zauważa zatem, że dokonując rozliczenia finansowego inwestycji związanej z budową ścieżki rowerowej Wasilków - Białystok należy skrupulatnie rozliczyć ilość i wartość pozyskanego drewna z usuniętych drzew i krzewów w trakcie realizacji inwestycji, bowiem (jak do tej pory) do ZGK przekazano jedynie 17,5 m³ drewna, podczas gdy zgodnie z kosztorysem ofertowym wykonawcy zachodziła konieczność usunięcia 321 drzew i krzewów z powierzchni 1.966 m² oraz wywiezienia z placu budowy 140 mp. dłuźcy, 142 mp. karpiny i 486 mp. gałęzi. Za roboty te Gmina ma zapłacić wykonawcy 125.753 zł.

Do dnia kontroli Urząd nie dysponował danymi o ilości i wartości pozyskanego drewna z usuniętych drzew podczas realizacji ww. inwestycji drogowych. Powyższe zdarzenie gospodarcze nie zostało też ujęte w ewidencji księgowej Urzędu. W okresie objętym kontrolą, w ewidencji księgowej Urzędu odnotowano tylko jedną operację gospodarczą

z wycinki z terenów będących własnością Gminy Wasilków, które jest obecnie opracowywane". Burmistrz dodał, że „Do dnia dzisiejszego zasady gospodarowania pozyskanym z wycinek drewnem nie były szczegółowo uregulowane. Aktualnie przygotowywane jest zarządzenie Burmistrza Wasilkowa w sprawie zasad gospodarowania drewnem pozyskanym z wycinki z terenów będących własnością Gminy Wasilków. Do czasu zakończenia kontroli zarządzenie zostanie wprowadzone w życie. Równoległe obowiązujące porozumienia z Zakładem Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie w zakresie utrzymania zieleni gminnej zostanie zaktualizowane i dostosowane do ww. zarządzenia. Wprowadzone zostaną m.in. poniższe regulacje: 1) sezonowe nasadzenie kwiatów przy głównych pieszych i drogowych ciągach komunikacyjnych oraz ich pielęgnacja, 2) pielęgnacja gminnych terenów zielonych poprzez koszenie trawy, dosiewanie trawy, nawożenie kory, kamieni ozdobnych, 3) pielęgnacja żywopłotów i krzewów wieloletnich, 4) prześwietlanie korony drzew w okresie zimowym, 5) dokonywanie nowych nasadzeń, 6) wykaszanie pasów drogowych dróg gminnych co najmniej 4 razy w sezonie letnim, 7) wycinka drzew zleconych przez Urząd Miejski w Wasilkowie zgodnie z ustawą o ochronie przyrody, 8) dokonywanie obmiaru oraz wyceny pozyskanego z wycinki drewna oraz informowanie Urzędu Miejskiego o wartości pozyskanego drewna, 9) zagospodarowanie drewna pozyskanego z wycinki we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wasilkowie, 10) wykonywanie innych prac związanych z utrzymaniem zieleni gminnej zleconych przez Urząd” (dowód: akta kontroli str.511-512, 636)

- 2) Prowadzeniu ksiąg rachunkowych z naruszeniem zasad wynikających z art. 20 ust. 1 i 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²³. W toku kontroli stwierdzono, że w okresie objętym kontrolą, w ewidencji księgowej Urzędu odnotowano tylko jedną operację gospodarczą związaną z wydatkowaniem środków na opłacenie usługi usunięcia drzew i sprzedażą pozyskanego drewna. Nie odnotowano tam natomiast zdarzeń gospodarczych związanych z przychodami i rozchodami drewna pozyskanego z usuniętych drzew w trakcie realizacji inwestycji drogowych, gdyż do zakończenia kontroli nie posiadano informacji o jego ilości i wartości. W ocenie Najwyższej Izby Kontroli może to skutkować niegospodarnością, bowiem wartość drewna, jako rzeczowego składnika aktywów obrotowych posiadanych przez Gminę, powinna być na bieżąco ujmowana na kontach ksiąg pomocniczych z zachowaniem jednej z metod prowadzenia ksiąg pomocniczych, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy o rachunkowości. Ponadto należy wskazać, że zdefiniowane ryzyko zmaterializowało się, a przyjęta metoda jego przeciwdziałania, tj. bieżący nadzór nie był skuteczny.

Skarbnik Wasilkowa wyjaśniła, że „Wydział Finansowy Urzędu Miejskiego w Wasilkowie, nie posiada informacji w jaki sposób zagospodarowano drewno pozyskane w efekcie wycinki na terenie gminnym, bowiem nie przedkładano dokumentów dotyczących pozyskanego drewna na podstawie, których można było ująć takie operacje w księgach rachunkowych”. (dowód: akta kontroli str.639, 624-632)

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działania Gminy Wasilków w zakresie usuwania drzew i krzewów z nieruchomości gminnych oraz zagospodarowywania drewna pochodzącego w wyniku ich usunięcia.

IV.Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁴, wnosi o:

²³ Dz. U. z 2018 r. poz. 395, ze zm.

²⁴ Dz. U. z 2017 r., poz. 524, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o NIK”.

Ocena cząstkowa

Wnioski pokontrolne

OSO.1710.3.2018.BK

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku
Pan Marek Zapolski
Doradca ekonomiczny

Dotyczy: kontrola nr P/18/046 „Usuwanie drzew i krzewów oraz zagospodarowanie pozyskanego drewna”.

W związku z uwagami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym nr LBI.410.009.03.2018 z dnia 06.07.2018 r. informuję, że dokonano rozliczenia ilości i wartości pozyskanego drewna z usuniętych drzew i krzewów przy budowie ścieżki rowerowej Wasilków–Białystok zgodnie z poniższym zestawieniem:

1. Pozyskane dłużyce:

- a) w ilości 99,5 mp zostały przekazane do zagospodarowania Zakładowi Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie zgodnie z wcześniej obowiązującym schematem postępowania:
- protokół zdawczy z dnia 04.04.2018 r. – 8,50 mp,
  - protokół zdawczy z dnia 27.04.2018 r. – 9,00 mp,
  - protokół zdawczy z dnia 20.07.2018 r. – 82,00 mp.

Oszacowana wartość pozyskanego drewna: 7 114,25 zł (przy szacowaniu wykorzystano przyjętą jesienią 2016 r. jednorodną stawkę - 110 zł/m³).

Drewno zostało przekazane nieodpłatnie mieszkańcom Gminy Wasilków, którzy uzyskali pozytywną opinię kierownika MOPS w Wasilkowie o zasadności udzielonego wsparcia.

- b) w ilości 40,5 mp zostały dostarczone do depozytu prowadzonego przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Wasilkowie zgodnie z obowiązującym od dnia 24.07.2018 r. zarządzeniem Burmistrza Wasilkowa nr 485/2018 w sprawie zasad gospodarowania drewnem pozyskanym z nieruchomości będących własnością lub w posiadaniu Gminy Wasilków:
- protokół pozyskania drewna nr 1/7/2018 z dnia 26.07.2018 r. – 40,5 mp.

Oszacowana wartość pozyskanego drewna: 2 369,70 zł (przy szacowaniu wykorzystano przyjętą w ww. zarządzeniu stawkę - 90 zł/m³).

Ilość i wartość pozyskanego drewna wprowadzono do rejestru pozyskanego drewna oraz ewidencji księgowej Urzędu Miejskiego w Wasilkowie.

2. Karpiny w ilości 142 mp zostały odwiezione na działkę o nr geod. 3689/2 w obrębie Wasilków, będącą własnością Gminy Wasilków, gdzie zostały wykorzystane do robót ziemnych związanych z zagospodarowaniem terenu.
3. Gałęzie w ilości 486 mp zostały przepuszczone przez rębak na miejscu wycinki, a powstała zrębka została wymieszana z humusem i wykorzystana do humusowania skarp (niewykorzystaną ilość odwieziono na ww. nieruchomość - działkę o nr geod. 3689/2).

Zastępca Burmistrza

Piotr Karol Bujwicki

Wasilków, ...07.2018 r.

OSO.1710.3.2018.BK

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Białymstoku**
ul. Akademicka 4
15-267 Białystok

W odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne znak: LBI.410.009.03.2018 z dnia 09.07.2018 r. informuję, że:

Ad. 1

Opłaty za usunięcie drzew lub krzewów są naliczane prawidłowo. Dokonano korekty dwóch wadliwie naliczonych opłat.

Ad. 2

Wnioski o wydanie zezwolenia oraz zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów są bieżąco umieszczane w publicznie dostępnym wykazie dokumentów zawierających informacje o środowisku.

Ad. 3

Przestrzeganie warunków udzielonych zezwoleń oraz sposobu zagospodarowania nieruchomości, z których usunięto drzewa na podstawie zgłoszeń będą kontrolowane przez pracownika w pierwszym kwartale roku następnego po roku, w którym udzielono zezwolenia lub dokonano zgłoszenia.

Ad. 4

Zdarzenia gospodarcze związane z przychodami i rozchodami drewna pozyskiwanego z wycinki drzew i krzewów z terenów gminnych będą ujmowane w księgach rachunkowych zgodnie z Zarządzeniem Nr 485/2018 Burmistrza Wasilkowa z dnia 24 lipca 2018 r. w sprawie zasad gospodarowania drewnem pozyskanym z nieruchomości będących własnością lub w posiadaniu Gminy Wasilków.

Ad. 5

Zasady gospodarowania drewna pozyskanego z wycinki drzew są uregulowane Zarządzeniem Nr 485/2018 Burmistrza Wasilkowa z dnia 24 lipca 2018 r. w sprawie zasad gospodarowania drewnem pozyskanym z nieruchomości będących własnością lub w posiadaniu Gminy Wasilków.

Z up. Burmistrza
Piotr Karol Bułwicki
Zastępca Burmistrza